

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ ใจใจไม่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และใจใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ร้องเสนอคำร้องลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ ใจใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และใจใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า

นายสุบิน พิพรพงษ์ ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการการเมืองตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๘/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๕ จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะพร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง (เป็นบัญชีเดียวกัน) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ผู้ร้องตรวจสอบบัญชีของผู้ถูกร้องดังกล่าวแล้วพบว่าผู้ถูกร้องดำเนินการไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสอง กล่าวคือ ไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของตนและคู่สมรสจำนวน ๖๖๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท และแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ถูกต้องตรงกับความจริง กล่าวคือ รายการทรัพย์สินประเภทเงินฝากธนาคาร เงินลงทุน ได้แก่ หลักทรัพย์จดทะเบียน ฯ และหลักทรัพย์อื่นของผู้ถูกร้องและของคู่สมรสไม่ได้แสดงไว้ ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องมีบัญชีเงินฝากธนาคาร ๔ บัญชี จำนวนเงิน ๓๑,๕๑๒,๕๖ บาท

คู่สมรสมี ๑ บัญชี จำนวนเงิน ๔๕,๕๕๕.๖๔ บาท หลักทรัพย์จดทะเบียนของผู้ถูกร้อง ๒ แห่ง จำนวนเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท ของคู่สมรสมี ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๒,๐๐๐ บาท หลักทรัพย์อื่นของผู้ถูกร้อง ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๑๑,๕๕๐,๐๐๐ บาท ของคู่สมรส ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๑๑,๕๕๐,๐๐๐ บาท ที่ดินของผู้ถูกร้องที่แสดงไว้ไม่ระบุจำนวนแปลง มูลค่า ๑,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แนบโฉนดกรรมสิทธิ์ของตนเอง ๑ แปลง ของบริษัท พิศรพงษ์ จำกัด ๑๓๘ แปลง) ของคู่สมรสที่แสดงไว้ ๕ แปลง ไม่ระบุมูลค่ารายการหนี้สินประเภทเงินเบิกเกินบัญชี ของผู้ถูกร้องที่แสดงไว้ไม่ระบุจำนวนแห่ง จำนวนเงิน ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของคู่สมรสไม่ได้แสดงไว้ ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องมีที่ดิน ๓๕ แปลง และคู่สมรสมี ๒๔ แปลง ผู้ถูกร้องมีเงินเบิกเกินบัญชี ๒ แห่ง จำนวน ๑๕,๒๐๕,๑๕๘.๕๖ บาท ของคู่สมรสมี ๓ แห่ง จำนวน ๑๖๒,๕๓๘,๖๕๔.๒๓ บาท

ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกร้องเพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว รวม ๔ ฉบับ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยตนเอง จึงไม่ทราบรายละเอียด และได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ชี้แจงเพิ่มเติมสรุปได้ว่าเป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ ซื้อที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการ ไม่อาจจำได้ว่ามีโฉนดใบบ้าง เพราะส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้ว ที่เหลือก็ติดจำนอง ส่วนหนี้สินเงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชีและตัวสัญญาใช้เงิน บางธนาคารชำระหนี้หมดแล้วก็ปิดบัญชี ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้และไม่มีการเคลื่อนไหวทางบัญชีรวมทั้งไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารในการตรวจสอบ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้เชิญให้ผู้ถูกร้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงอีกครั้งในเดือนมกราคม ๒๕๔๕ แต่ผู้ถูกร้องไม่ไปชี้แจงข้อเท็จจริง

ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ แล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียงแปดเสียง ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งจึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกร้องไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องจะมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๗ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ก็ตาม แต่ผู้ถูกร้องจะมีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติไว้เท่านั้น ไม่อาจตีความหรือขยายความเป็นอย่างอื่นได้ เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าว ใช้ถ้อยคำว่า

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด” โดยอาจเทียบเคียงได้กับคำว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๓ ถึงมาตรา ๑๖๖ ซึ่งมีความหมายว่า ขณะกระทำผิด หรือขณะความผิดเกิดขึ้นผู้นั้นยังเป็นเจ้าพนักงานหรือยังดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ เมื่อปรากฏว่า ในระหว่างที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ครั้งแรก คือภายในสามสิบวัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ถูกร้องจึงไม่ อาจมีความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง เพราะ กรณีไม่ต้องด้วยองค์ประกอบของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ (๑) ประกอบมาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง บัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ของผู้ถูกร้องในคดีนี้ จึงเป็นการยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ซึ่งแม้จะเป็นเท็จ หรือมีการปกปิดข้อเท็จจริง ๑ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กล่าวหาก็ตาม ผู้ถูกร้องก็ไม่อาจมีความผิด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่งได้ เพราะขณะยื่นหรือขณะกระทำผิดผู้ถูกร้องมิได้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองแล้ว เหตุผลต่างๆ ในกรณีเช่นเดียวกันนี้ผู้วินิจฉัยได้กล่าวไว้โดยละเอียดใน คำวินิจฉัยส่วนของคนที่ ๒๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องกับพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกร้อง จึงไม่ขอนำมากล่าวอีก

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ททุจริตแห่งชาติ

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ